

Policy för full delaktighet

antagen av kommunfullmäktige den 21 mars 2013

Inledning

I Knivsta kommun vill vi vidareutveckla ett samhälle tillgängligt för alla. Denna ambition ska vara en ledstjärna i all kommunal verksamhet. Vid all utveckling, planering och budgetering inom våra verksamheter ska denna ambition ingå som en naturlig del. Det åligger varje verksamhet att i sina verksamhetsplaner redogöra för sitt arbete att skapa full delaktighet, samt att årligen redovisa utfallet. Policyn går i linje kommunens Vision 2025.

Knivsta kommun har sedan 2009 haft en "Plan för full delaktighet". Planen grundades på "FN:s standardregler för att tillförsäkra människor med funktionsnedsättning full delaktighet och jämlikhet". Under 2012 har en beredning utsedd av kommunfullmäktige arbetat med att revidera planen, vilket har resulterat i detta dokument, "Policy för full delaktighet". Den nya policyn utgår från "FN:s konvention om rättigheter för personer med funktionsnedsättning", som Sverige ratificerade den 15 december 2008, (<http://www.regeringen.se/sb/d/14945/a/197139>).

Bakgrund

Människor har olika förutsättningar och förmågor. Varje människas värde är lika, oberoende av förmåga. Förmågor kan ändras från en dag till en annan. Åtgärder som underlättar för människor med funktionsnedsättning gagnar alla medborgare i Knivsta kommun.

Alla har rätt till ett aktivt och självständigt liv utifrån sina egna förutsättningar. Tyvärr möter människor med funktionsnedsättning ofta brister och hinder, som gör att de utestängs från att delta i sådant som är helt självklart för andra. Ordet funktionshinder kan beskrivas som konsekvenserna av mötet mellan en person som har en eller flera funktionsnedsättningar, och brister i den omgivande miljön. När bristerna åtgärdas kommer funktionshindret att minska eller försvinna.

Utgångspunkten i policyn för personer med funktionsnedsättning är principen om mänskliga rättigheter. Den handlar om att alla människor har lika värde och lika rätt. Sverige följer FN:s konvention om rättigheter för personer med funktionsnedsättning.

I konventionen står det att samhällets ansvar för mänskliga rättigheter ska gälla även för personer med funktionsnedsättning. Konventionen beskriver nödvändiga åtgärder för att personer med funktionsnedsättning ska kunna ta del av de rättigheter de har i samhället. I artikel 3 finns följande slutsatser:

- Vi ska respektera människors värde, ge människor rätt att bestämma själva och låta människor vara självständiga
- Alla människor ska kunna känna full delaktighet i vårt samhälle utifrån sina förutsättningar, utan att diskrimineras.
- Vi ska respektera att alla människor är olika och acceptera att personer med funktionsnedsättning är en del av ett mänskligt samhälle med mångfald
- Alla ska ha lika möjligheter
- Samhället ska vara tillgängligt
- Vi ska stödja och uppmuntra utveckling av förmågor hos barn med funktionsnedsättning och vi ska respektera barns rätt till egen identitet

Syfte

Syftet med policyn är att vara ett styrdokument som kommunens alla verksamheter integrerar i sina styr- och ledningsprocesser.

Övergripande mål

Det övergripande målet med policyn är att utveckla, uppnå och bevara full delaktighet och jämlikhet för alla medborgare i Knivsta kommun. Policyn grundar sig på de lagar som reglerar dessa frågor, vilka ska ses som en miniminivå. Verksamheterna har sedan möjlighet att höja sina ambitionsnivåer.

Detta ska i största möjliga utsträckning ske i samråd med Handikappföreningarnas samarbetsorgan (HSO). Föreningar och organisationer som vill åtnjuta ekonomiskt eller annat stöd av kommunen ska i sina ansökningar visa att de delar denna policys grundvärderingar.

Uppföljning

Varje nämnd och bolag ska i sina årliga verksamhetsplaner redogöra för sina mål och planer inom tillgänglighetsområdet. Dessa planers utfall ska redovisas, och vid behov kommenteras, i såväl delårsbokslut som årsbokslut till kommunfullmäktige.

Varje verksamhet ska även inkludera dessa frågor i sitt vanliga interna utvecklingsarbete. KommunikERING med brukarorganisationerna sker via "Rådet för funktionshindersfrågor", eller i vissa fall direkt med brukarorganisationerna. Denna policy aktualitetsförklaras eller revideras vid början av varje mandatperiod.

Prioriterade målområden

För att målet med policyn ska kunna uppfyllas har sju prioriterade målområden tagits fram. Målområdena vilar på FN:s konvention om rättigheter för personer med funktionsnedsättning. Det är verksamheternas ansvar att arbeta fram planer och mål utifrån dessa prioriterade målområden, samt att redovisa utfallet av gjorda insatser.

De sju prioriterade målområdena är följande:

1. Alla ska kunna förflytta sig, vistas i, och använda Knivsta kommuns inne- och utemiljö.

I Plan- och bygglagen (PBL) och i Boverkets byggregler (BBR) finns utförliga regler för tillgänglighet och användbarhet i den byggda miljön vid nybyggnad, ombyggnad och ändring. I PBL står det också att enkelt avhjälpna hinder ska undan-röjas i befintliga byggnader som innehåller lokaler som används av allmänheten och på befintliga allmänna platser.

Allmän plats är gator, vägar, torg och parker.

(Baseras på följande artiklar i FN-konventionen: 9, 19, 20, 29, 30.)

2. Alla ska kunna få information och kommunicera utifrån sina förutsättningar.

Exempel på kommunikation är:

- Språk, bland annat talade språk, svenskt teckenspråk och andra former av icke talade språk
- Textning – bilder och symboler
- Taktill skrift
- Tillgängliga multimedier
- Lättläst svenska
- Informationsteknologi, IT

(Baseras på följande artiklar i FN-konventionen: 9, 17, 21, 29, 30.)

3. Alla ska själva vara med och bestämma om frågor som gäller honom eller henne genom att bemötas med kunskap och respekt.

Alla människor ska få bli respekterade fullt ut för den de är. Detta innebär att bemötandet ska vara anpassat till mottagarens behov och förutsättningar.

(Baseras på följande artiklar i FN-konventionen: 8, 17, 19, 21, 29, 30.)

Kommunhuset sett från Staffansvägen med handikapp-parkering och tillgängliga entré.

Kommunhuset sett från Centralvägen med trappa och ledstänger.

4. Alla barn, ungdomar och vuxna ska kunna delta i utbildning och få det stöd som behövs för att nå målen.

Skolpersonalens kompetens är viktigast för att nå bra resultat i skolan. Personalen ska ha nödvändig kunskap om funktionsnedsättningar och om hur undervisningen kan ske efter olika behov. Det gäller för alla skolformer:

- Förskola
- Förskoleklass
- Grundskola
- Obligatorisk särskola
- Gymnasieskola
- Gymnasiesärskola
- Vuxenutbildning

Det är lika viktigt för barn med funktionsnedsättning som för andra barn att kunna välja skola. Elever ska få det stöd i undervisningen de behöver.

(Baseras på följande artiklar i FN-konventionen: 7, 8, 9, 24.)

5. Allas arbetsförmåga ska tillvaratas.

Vid personalrekrytering ska alla behandlas lika, utan att missgynnas eller diskrimineras. Vid förvärvad funktionsnedsättning, tillfälliga som bestående, ska kommunen verka för arbetsplatsens anpassning till det uppkomna behovet så långt det går. Detta sker i samverkan med andra myndigheter med ansvar i detta. Kommunen bör även inventera möjligheter att ta fram praktikplatser av olika slag för personer med funktionsnedsättning.

Ett övergripande mål med dagliga verksamheter enligt LSS och dagverksamheter enligt SoL är att utveckla varje persons möjlighet till att kunna arbeta eller på annat sätt erbjuda meningsfull sysselsättning.

(Baseras på följande artiklar i FN-konventionen: 19, 27, 28.)

6. Alla ska ha en bostad som är anpassad efter individens behov.

Personer med funktionsnedsättning ska företrädesvis kunna få en bostad på den vanliga bostadsmarknaden. Personer med omfattande stödbehov ska få tillgång till särskilda boendeformer.

(Baseras på följande artiklar i FN-konventionen: 17, 22, 23, 28.)

7. Alla ska ges förutsättningar att delta i och tillgodogöra sig fritidsverksamhet.

Alla människor ska få ha en bra fritid. Alla ska kunna välja på olika verksamheter som till exempel kultur, idrott, rekreation eller att vara med i en förening. Verksamheten ska vara tillgänglig och utformad så att även personer med funktionsnedsättning kan vara med.

(Baseras på följande artiklar i FN-konventionen: 19, 28, 29, 30.)

Exempel på lagar och regler av särskild vikt som berör tillgänglighetsfrågor.

Arbetsmiljölagen

Lagen betonar bland annat att arbetsförhållandena ska anpassas till människors olika fysiska och psykiska förutsättningar.

Diskrimineringslagen

Denna lag har till ändamål att motverka diskriminering och på andra sätt främja lika rättigheter och möjligheter oavsett kön, könsöverskridande identitet eller uttryck, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, funktionshinder, sexuell läggning eller ålder.

Hälso- och sjukvårdslagen (HSL)

Med hälso- och sjukvård avses i denna lag åtgärder för att medicinskt förebygga, utreda och behandla sjukdomar och skador. Målet för hälso- och sjukvården är en god hälsa och en vård på lika villkor för hela befolkningen. Vården skall ges med respekt för alla människors lika värde och för den enskilda människans värdighet.

Kommunallagen

Kommunallagen slår fast att kommuner och landsting ska behandla sina medborgare lika. Lagen ställer även krav på att förtroendevalda med funktionsnedsättning ska kunna delta i handläggningen av ärenden på samma villkor som andra förtroendevalda.

Lagen om offentlig upphandling (LOU)

Lagen gäller vid offentlig upphandling av varor och tjänster.

Lagen om stöd och service (LSS)

Denna lag innehåller bestämmelser om insatser för särskilt stöd och särskild service åt personer med:

1. utvecklingsstörning, autism eller autismliknande tillstånd,
2. betydande och bestående begåvningsmässigt funktionshinder efter hjärnskada i vuxen ålder föranledd av yttre våld eller kroppslig sjukdom, eller
3. andra varaktiga fysiska eller psykiska funktionshinder som uppenbart inte beror på normalt åldrande, om de är stora och förorsakar betydande svårigheter i den dagliga livsföringen och därmed ett omfattande behov av stöd eller service.

Plan- och bygglagen (PBL)

I plan- och bygglagen ställs övergripande krav på bebyggelsemiljön. Lagen säger att inom områden med sammanhållen bebyggelse ska miljön utformas så att personer med nedsatt rörelse- eller orienteringsförmåga kan använda området.

Enkelt avhjälpna hinder

Plan- och bygglagen ställer krav på att enkelt avhjälpna hinder mot tillgänglighet ska undanröjas. Det gäller i byggnader som har allmänna lokaler och på allmänna platser. Kraven gäller såväl statliga myndigheter som kommuner, landsting och privata mark- och fastighetsägare. Boverket har tagit fram föreskrifter om vad det innebär.

Regeringsformen

I regeringsformen, som är en av de fyra grundlagarna, står att det allmänna ska verka för att demokratis idéer blir vägledande inom samhällets alla områden samt värna den enskildes privatliv och familjeliv. Det allmänna ska också verka för att alla människor ska kunna uppnå delaktighet och jämlikhet samt motverka diskriminering.

Skollagen

Skollagen säger att utbildningen ska ta hänsyn till elever med behov av särskilt stöd.

Socialtjänstlagen (SOL)

Socialtjänstlagen säger bland annat att socialnämnden ska arbeta för att människor som av fysiska, psykiska eller andra skäl möter betydande svårigheter i sina liv får möjlighet att delta i samhällets gemenskap och leva som andra.

Vallagen

En kommun måste använda en vallokal som är tillgänglig för väljare med funktionsnedsättning. Undantag får bara ske om kommunen inte kan använda en lokal som är tillgänglig. Om kommunen planerar att använda en otillgänglig lokal måste det ske i samråd med länsstyrelsen innan beslut tas.

I beredningen har följande deltagit:

Alf Ahlstedt (M), ordförande

Annsophie Åhlander (KN.NU)

Boo Östberg (C)

Gun-Britt Jönsson (S)

Jaya Montell (V)

Niclas Uggla (M)

Pernilla Åkerfeldt (V)

(deltog vid första mötet, ersattes sedan av Jaya Montell)

Rolf Samuelsson (MP)

Tjänstemän

Bengt Casterud

Malin Eriksson, sekreterare

Tyra Wikström

Barbro Gregorson, Handikappföreningarnas samarbetsorgan, HSO

Mona Gröning, Handikappföreningarnas samarbetsorgan, HSO

Postadress: 741 75 Knivsta • Besöksadress: Knivsta kommunhus, Centralvägen 18
Telefon: 018-34 70 00 • Fax: 018-38 07 12 • E-post: knivsta@knivsta.se
www.knivsta.se • Org.nr 212 000-3013